Interreg Europe

Co-funded by the European Union

Coop4RURALGov

Среща на заинтересовани лица по проект “Coop4RuralGov”

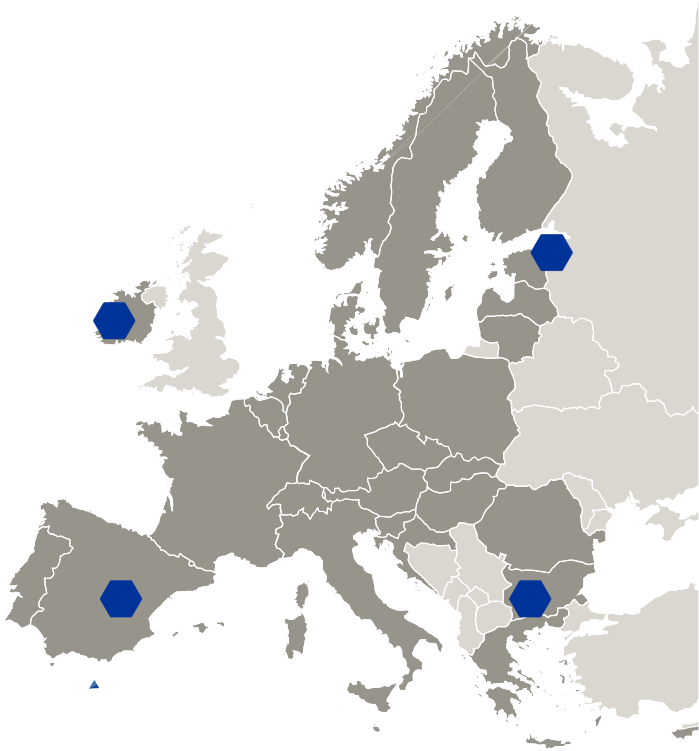
„Проверка на въздействието върху селските райони – Сътрудничество за по-добро и фокусирано управление на слабо населени селски, крайбрежни и планински райони“

Партньори в проекта: Община Брацигово и Сдружение ЦУИР

Ноември 2026 г. | гр. Брацигово

Основни цели

Проект „Проверка на въздействието върху селските райони - Сътрудничество за по-добро и фокусирано управление на слабо населени селски, крайбрежни и планински райони“, Coop4RURALGov, има за цел да насърчи междурегионалното сътрудничество и обмена на добри практики между **7 публични и частни организации** от Испания, Естония, Ирландия и България с цел подобряване на капацитета на тяхното управление и да спомогне за това проверката на въздействието върху селските райони (Rural Proofing) да стане рутинна част от процеса на вземане на решения от длъжностни лица при изготвянето на политики, програми и инициативи, одобрени от законодателните органи в слабо населените селски, крайбрежни и планински райони.

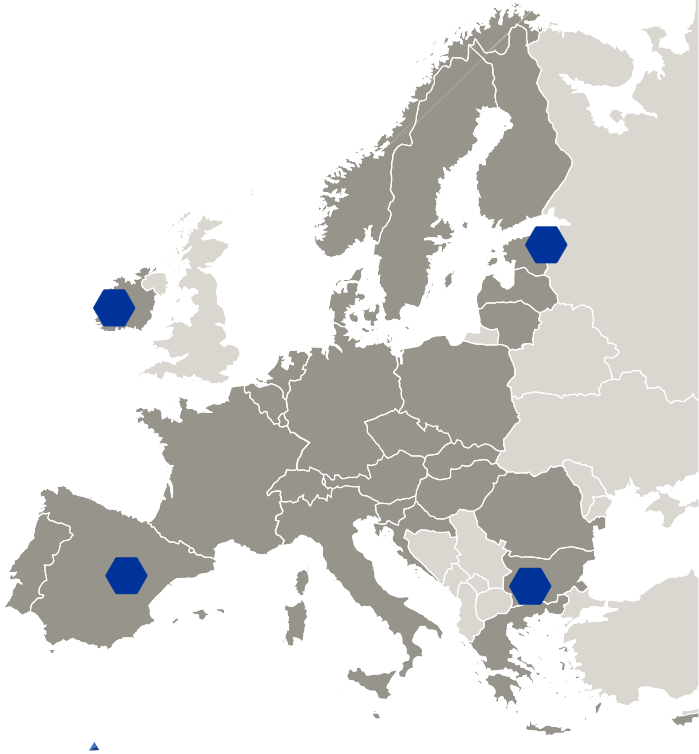
Supported by
Interreg Europe
Co-funded by the European Union

Rural Proofing - значение

Rural Proofing - проверка на въздействието върху селските райони

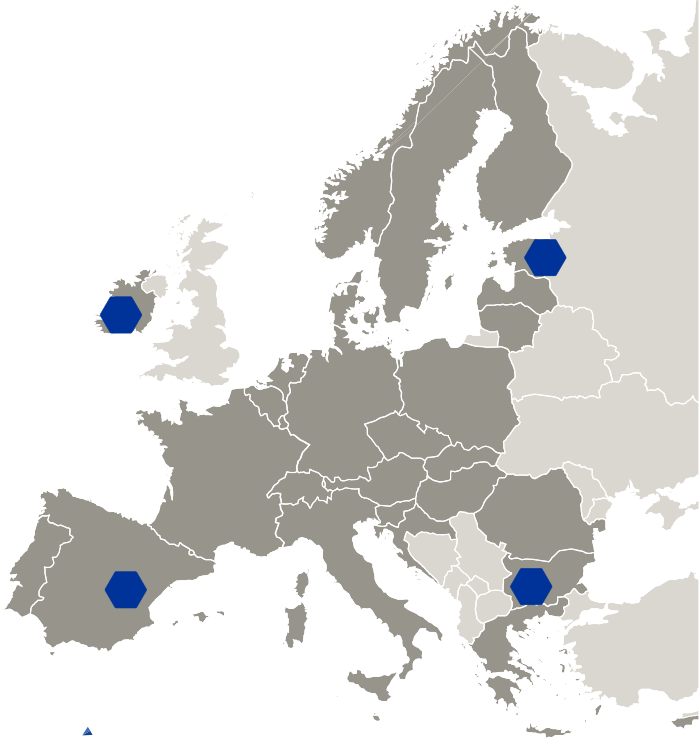
Концепцията „Rural proofing” означава преглед на политиките през призмата на селските райони, за да се направят тези политики подходящи за тези, които живеят и работят в селските райони.

На практика, за политиките в процес на разработване, тази концепция разглежда действителните и потенциалните, положителни или отрицателни, преки и косвени **въздействия** и **последици** върху работните места в селските райони, перспективите за развитие, социалното благополучие, равните възможности за всички и качеството на околната среда в селските райони и общности.

7 partners

Партньорство

1. Главна дирекция за местна администрация и обезлюдяване на регионалното правителство на Навара, Кралство **Испания**
2. Фондация „Cives Mundi“, Кралство **Испания**
3. Сдружение „Център за устойчивост и икономическо развитие“, Република **България**
4. Министерство на селските въпроси на Република **Естония**
5. Сдружение на общините на Област Тарту, Република **Естония**
6. Община Голуей, Република **Ирландия**
7. Община Брацигово, Република **България**

Основни характеристики

Продължителност
48 месеца

Основна фаза
36 месеца
Начална дата: 1 март 2023 г.
Крайна дата: 28 февруари 2026 г.

Последваща фаза
12 месеца
Начална дата: 1 март 2026 г.
Крайна дата: 28 февруари 2027 г.

План за интегрирано развитие на Община Брацигово, 2021-2027 г.

Основни проблеми идентифицирани от Плана:

- Неблагоприятни демографски тенденции;
- Висок процент на безработица, особено сред хората, които са с ниско или без образование;
- Ниски инвестиции в малките населени места/села и почти никакви форми на промишленост там;
- Негативни тенденции в туристическия сектор.

План за интегрирано развитие на Община Брацигово, 2021-2027 г.

Основни приоритети в Плана:

- Приоритет 1 акцентира върху устойчивото икономическо развитие на региона, базирано на местни ресурси, със специален акцент върху секторите на селското и горското стопанство и потенциала за развитие на устойчив туризъм.
- Приоритет 2 предвижда действия за подобряване на енергийната ефективност на сградите и осигуряване на действия за смекчаване изменението на климата и устойчиво управление на отпадъците.

По-добро управление на процесите с подкрепата и активното участие на местната общност и наличието на инструмент за измерване на въздействието и оценка на ефективността на местното законодателство, проектите и местните действия, предвидени от концепцията до фазата на изпълнение, и чрез участието на цялата общност в тези процеси, ще позволи икономическите, социалните и екологичните проблеми, както и нуждите на населението да бъдат взети под внимание и адресирани.

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

RURAL PROOFING
- MECANISMO RURAL DE GARANTÍA -

1. ПРОЕКТ G100 "УКРЕПВАНЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ", "РАЗВИТИЕ НА ЗАКОНИТЕ", НАСЪРЧАВАН ОТ ПРАВИТЕЛСТВОТО НА НАВАРА (ИСПАНИЯ)

Основна цел:

- В него ще участват хора, пряко ангажирани с проекта. Цел, методология, казуси, заключения и препоръки.
- Проектът има за цел да създаде механизъм за преглед на законодателството, секторните и икономическите политики от гледна точка на селските райони, като се вземат предвид действителните и потенциалните въздействия и техните последици върху перспективите за развитие на селските райони, растежа и заетостта, социалното благосъстояние и качеството на околната среда на селските райони и техните общности, като крайната цел е да се насърчат промените, които допринасят за повторното заселване на селските общности, като се гарантира, че селските общности се чуват и тяхното благосъстояние се взема предвид при формулирането на нормативните актове, политиките и бюджетите.
- Той се отнася също така до разработването на програми и стратегии, които отразяват нуждите и стремежите на селските общности, и до признаването на потенциала на селските райони да предоставят иновативни, интегративни и устойчиви решения.
- За повече информация: https://ruralproofing.com

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

2. ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА РАЙОН ПИРЕНЕИ (ИСПАНИЯ)

Основна цел:

- Планът "Пиренеи" има за цел да постигне съживяване и напредък на цялата територия на Пиренеите в Навара - район, който отдавна страда от демографски проблеми, със застаряващо и намаляващо население.
- За да се обърне тази тенденция, се разработват политики за съживяване и насърчаване на дейността в района, също и чрез иновативна система за съвместно управление, която превръща гражданите на тази територия в основна част и движеща сила на собственото им развитие.
- Работата се извършва в различни групи, отворени за участие на гражданите, в които се обсъждат инициативи и се представят предложения за действие.
- Обсъждане на плана с отговорните лица: процес на участие и съвместно управление; план за действие и проекти.

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

Bideak Ehuntzen
KODES MENDILERROAN

Tejiendo Caminos
EN LA SIERRA DE CODÉS

3. „ИЗТЪКАВАНЕ НА ПЪТЕКИ“ - „TEJIENDO CAMINOS“ (ИСПАНИЯ)

Основна цел:

- Насърчаване на местното развитие чрез предприемачество и иновации, консолидиране на мрежа за сътрудничество между жените лидери в 17-те общини на СИЕРА ДЕ КОДЕС - НАВАРА.
- Междусекторни перспективи:
- Зелена икономика;
- Цифрова свързаност;
- Социално сближаване;
- Равни права и възможности за жените и младежите;
- Участие на гражданите в подготовката на проекта и неговото управление.

Повече за самия проект: https://www.tejiendocaminos.com/proyecto

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

Líonra Rannpháirtíochta Phoiblí Chontae na Gaillimhe
Public Participation Network Galway County

4. МРЕЖА ЗА УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА - ОКРЪГ ГОЛУЕЙ (ИРЛАНДИЯ)

Основна цел и функции:

- Справедливо и прозрачно участие и представителство на общностите.
- Изграждане на общностен капацитет и подкрепа за социалното приобщаване.
- Информационен и координационен център за обществения и доброволческия сектор.
- Включване на общностните въпроси в местното вземане на решения чрез консултации и мрежи.

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

5. НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ШИРОКОЛЕНТОВИ МРЕЖИ (ИРЛАНДИЯ)

Основна цел:

- Националният план за широколентов достъп е правителствена политика, която има за цел да гарантира, че всеки дом, училище и бизнес в Ирландия - независимо от това колко отдалечени или селски са те - имат достъп до високоскоростен широколентов достъп.
- Чрез високоскоростен интернет в селските региони, целта е да се привлекат млади и дигитално образовани хора, или такива които могат да работят от вкъщи.
- Това се постига чрез комбинация от търговски инвестиции в цялата страна и държавна намеса в областите, в които е малко вероятно търговските оператори да инвестират самостоятелно.

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

6. КАМПУС ЗА НОВАТОРИ „BIA“ (ИРЛАНДИЯ)

- Кампусът за новатори е проект, който ще промени облика на хранителното предприемачество в Западна Ирландия. Разположен съвместно с кампуса в Атъни, той отговаря на сеизмичната нужда от регионална инфраструктура и услуги за подпомагане на хранително-вкусовата промишленост и създава изключителен пакет от производствени единици за храни и кухни за съвместна работа, обучение и иновации на едно място.
- Кампусът предлага ново поколение иновации в областта на храните, производството и предприемаческата подкрепа. Съоръженията включват: производствени единици на изплащане, единици за дългосрочен наем „със собствена врата“, зона за бизнес ангажираност, „горещи бюра“, зала за демонстрация на храни, зала за представяне на купувачи, звено за кулинарно обучение и много други.
- Основната цел на този кампус е да помогне за внедряването на всякакви иновативни технологии, свързани с хранителната промишленост. Изградени са няколко различни помещения, които могат да се използват за производство на различни видове храни. Помещенията са оборудвани с модерни технологии и ги предоставят на местния бизнес срещу символична сума.

7. ИНИЦИАТИВА „МОЯТА ОБЩИНА“ (ЕСТОНИЯ)

На уебсайта Minuomavalitsus.ee (https://minuomavalitsus.ee/) е представен систематизиран преглед на състоянието на услугите на местната власт по стотици критерии. В менюто са достъпни различни графики и работни плотове. Подробният работен плот на общините дава възможност за избор на конкретна община и област и за преглед на изпълнените и неизпълнените дейности. Платформата показва данни за нивото на образование, управлението на отпадъците, опазването на околната среда, културата и други обществени услуги, както и всички критерии за тяхната оценка.

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF RURAL AFFAIRS

8. КАК ДА ВЪВЕДЕМ ПОДХОДА ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ СЕЛСКИТЕ РЕГИОНИ В СЪЩЕСТВУЕАЩАТА ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА? (ЕСТОНИЯ)

- Интегриране в съществуващите насоки за оценка на нормативното въздействие и контролния списък за териториални ефекти.
- Прилагане на инструменти чрез обучения и координация между министерствата.
- Използване на междуведомствените процеси за идентифициране на пропуски, консултации и корекции.
- Активно участие на консултативни органи при политики с влияние върху селските и крайбрежните райони.

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

9. ИНИЦИАТИВА „ДЕН НА СЕЛСКИЯ ЖИВОТ“ (ЕСТОНИЯ)

- Целта на “Ден на селския живот“ е да отвори врати за дейни и интелигентни хора, за да им помогне да намерят подходящо място за живеене в провинцията.
- Всяка година проектът събира около 20 000 или повече посетители на различни места в страната. До 30 различни общини с техните общности и предприемачи участват в този ден всяка година.
- В дългосрочен план заедно се стремят да направят демографските тенденции в селските райони по-положителни - по-малко хора да се изселват и повече хора, които същевременно имат вярна и непосредствена представа за това как хората живеят, работят и се справят в селските райони.

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

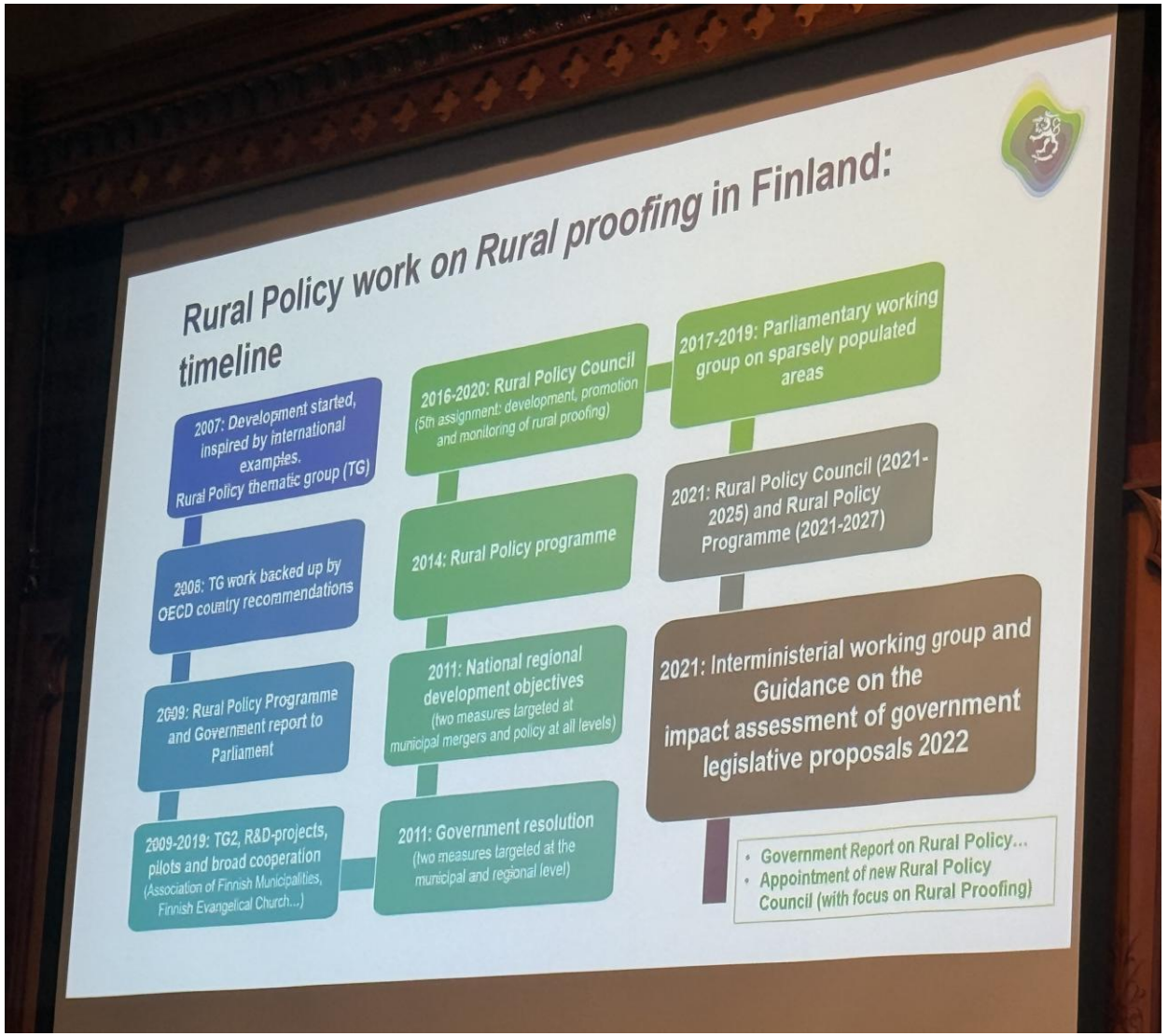
10. ЗЕМЕДЕЛСКИ РЕГИСТРИ И ИНФОРМАЦИОННО ТАБЛО (ЕСТОНИЯ)

- Тяхната цел е да подкрепят развитието на селските райони в Естония и всички техни дейности са насочени към подобряване на качеството на живот в селските райони. Като допълнителен резултат от тяхната работа те се стремят да гарантират, че животът в селските райони е изпълнен с възможности и предлага сигурност.
- Съветът за земеделски регистри и информация (ARIB) е правителствена агенция, създадена през лятото на 2000 г. В качеството си на разплащателна агенция на Европейския съюз те отговарят за организирането на отпускането на национални субсидии, субсидии от Европейския съюз за развитие на земеделието и селските райони, субсидии от Европейския фонд за морско дело и рибарство и субсидии за управление на пазара. ARIB отговаря и за поддържането на националните регистри и други бази данни, свързани със селското стопанство.

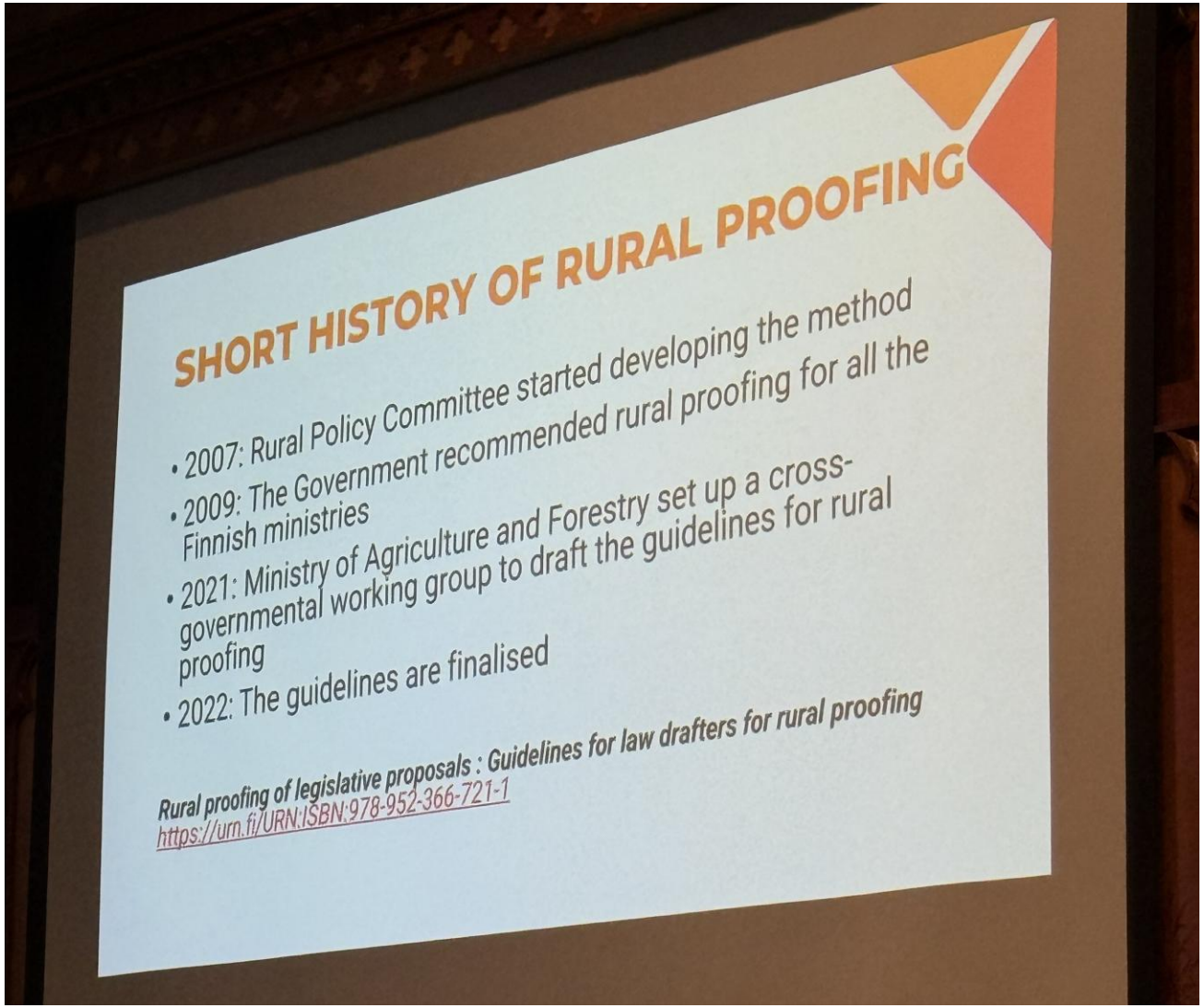
Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

11. ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА RURAL PROOFING ВЪВ ФИНЛАНДИЯ

- Rural Proofing е въведен във Финландия още през 2009 г. и е ключов елемент на Националната политика за развитие на селските райони (2021–2027).
- Подходът систематично интегрира ефектите върху селските райони във всички политики и оценки на въздействието.
- Осигурява координация между национални институции, министерства и местни власти за по-добро териториално управление.

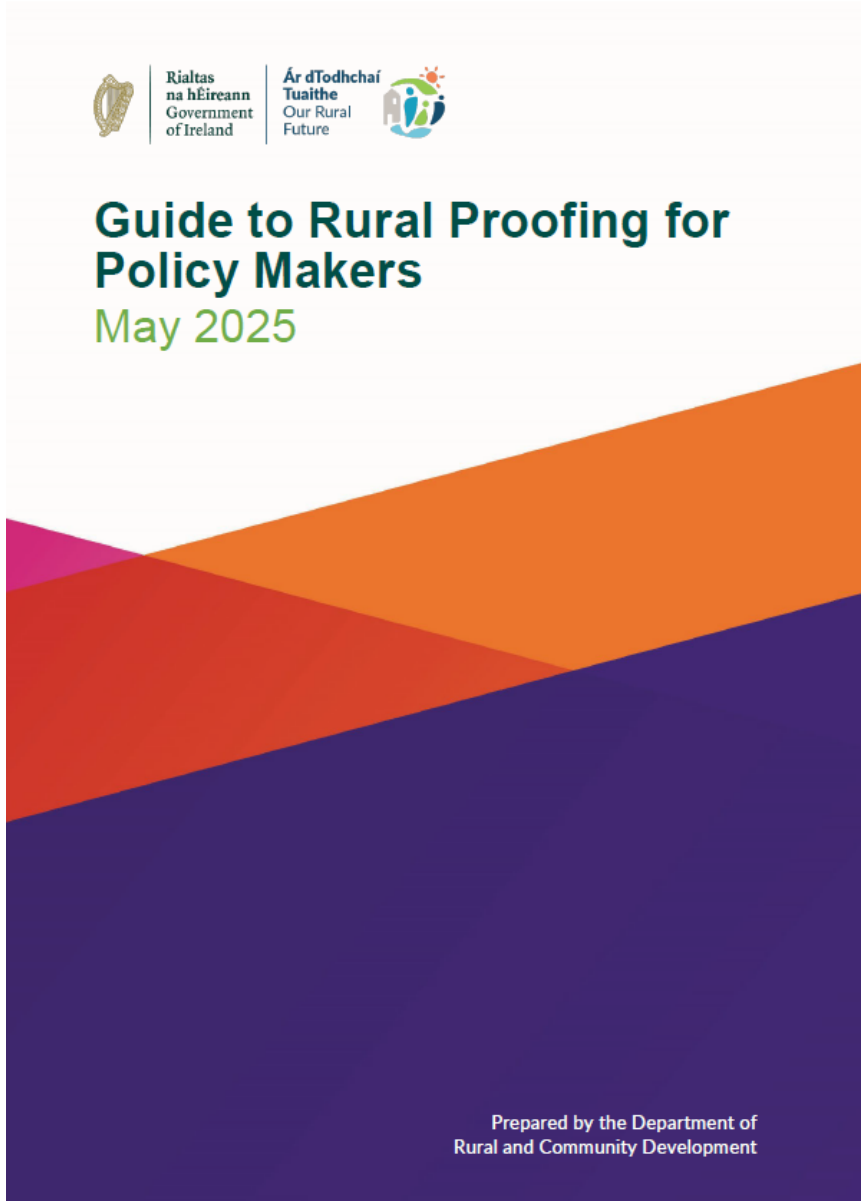

Добри практики по проект „Coop4RURALGov – Подобряване капацитета на селските райони. Сътрудничество за по-добро управление на рядко населените селски райони, крайбрежието и планините.“

12. ПРИЛАГАНЕ НА RURAL PROOFING ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ЗАКОНА ЗА ОСТРОВНИТЕ РАЙОНИ ВЪВ ФИНЛАНДИЯ

- Финландия прилага Rural Proofing при преразглеждане на Закона за развитие на островните райони.
- Провежда се предварителна оценка на въздействието върху островните и селските територии.
- Целта е да се избегнат негативни ефекти и да се подобри приложимостта на политиките спрямо местните условия.

Ръководство за проверка на въздействието на политиките върху селските райони в Община Брацигово

- Примерът е взет от ирландския „**Наръчник за оценка на въздействието върху селските райони за създателите на политики**“ от месец май 2025 г.

- Българската версия се основава на методологията на този документ, като я усъвършенства, за да отговаря на регионалните изисквания на община Брацигово.

- Наръчникът за проверка на въздействието върху селските райони ще бъде първия по рода си документ за България.

Ръководство за проверка на въздействието на политиките върху селските райони в Община Брацигово

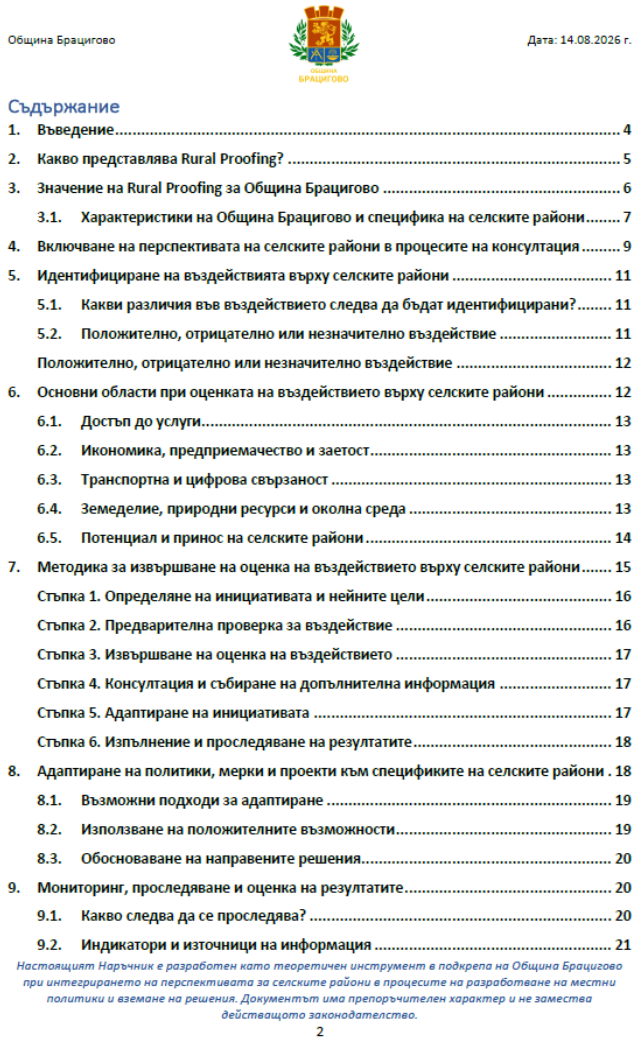
- **Основна цел:** Да подпомага общинската администрация при **вземането предвид перспективата на селските райони** в процесите на планиране и вземане на решения.

- Документът е разработен с цел **да предостави ясни насоки за идентифициране и оценка на потенциалните въздействия,** както и за предприемане на подходящи мерки за отчитане на интересите на селските райони, когато това е необходимо.

Съдържание

1. Въведение
2. Какво представлява Rural Proofing?
3. Значение на Rural Proofing за Община Брацигово
4. Включване на перспективата на селските райони в процесите на консултация
5. Идентифициране на въздействията върху селските райони
6. Основни области при оценката на въздействието върху селските райони
7. Методика за извършване на оценка на въздействието върху селските райони
8. Адаптиране на политики, мерки и проекти към спецификите на селските райони
9. Мониторинг, проследяване и оценка на резултатите
10. Практически инструменти, ресурси и образци за прилагане на подхода
11. Заключение

Община Брацигово Дата: 14.08.2026 г.

Съдържание

1. Въведение ... 4
2. Какво представлява Rural Proofing? ... 5
3. Значение на Rural Proofing за Община Брацигово ... 6
   3.1. Характеристики на Община Брацигово и специфика на селските райони ... 7
4. Включване на перспективата на селските райони в процесите на консултация ... 9
5. Идентифициране на въздействията върху селските райони ... 11
   5.1. Какви различия във въздействието следва да бъдат идентифицирани? ... 11
   5.2. Положително, отрицателно или незначително въздействие ... 11
   Положително, отрицателно или незначително въздействие ... 12
6. Основни области при оценката на въздействието върху селските райони ... 12
   6.1. Достъп до услуги ... 13
   6.2. Икономика, предприемачество и заетост ... 13
   6.3. Транспортна и цифрова свързаност ... 13
   6.4. Земеделие, природни ресурси и околна среда ... 13
   6.5. Потенциал и принос на селските райони ... 14
7. Методика за извършване на оценка на въздействието върху селските райони ... 15
   Стъпка 1. Определяне на инициативата и нейните цели ... 16
   Стъпка 2. Предварителна проверка за въздействие ... 16
   Стъпка 3. Извършване на оценка на въздействието ... 17
   Стъпка 4. Консултация и събиране на допълнителна информация ... 17
   Стъпка 5. Адаптиране на инициативата ... 17
   Стъпка 6. Изпълнение и проследяване на резултатите ... 18
8. Адаптиране на политики, мерки и проекти към спецификите на селските райони . 18
   8.1. Възможни подходи за адаптиране ... 19
   8.2. Използване на положителните възможности ... 19
   8.3. Обосноваване на направените решения ... 20
9. Мониторинг, проследяване и оценка на резултатите ... 20
   9.1. Какво следва да се проследява? ... 20
   9.2. Индикатори и източници на информация ... 21

Настоящият Наръчник е разработен като теоретичен инструмент в подкрепа на Община Брацигово при интегрирането на перспективата за селските райони в процесите на разработване на местни политики и вземане на решения. Документът има препоръчителен характер и не замества действащото законодателство.

2

Значение за Община Брацигово

Ръководството е разработено с цел да окаже подкрепа на общината, като предостави практическа рамка, съобразена със **специфичните характеристики на селските райони,** при разработването и прилагането на местни политики, стратегии, програми, мерки и проекти.

Прилагането на процеса **Rural Proofing** е от особено значение за община Брацигово, тъй като местните политики и решения трябва да отчитат **специфичните условия, нужди и възможности на селските райони.**

ОБЩИНА
БРАЦИГОВО

Характеристики на община Брацигово и особености на селските райони

- Население и демографски характеристики
- Териториална структура и разположение на населените места
- Достъп до обществени услуги
- Транспорт и цифрова свързаност
- Местна икономика и заетост
- Селско стопанство и използване на земята
- Природни, културни и туристически ресурси
- Инфраструктура и качество на живот
- Социални и общностни характеристики
- Местен потенциал за устойчиво развитие

Включване на гледната точка на селските райони в процесите на консултации

Консултации с местни заинтересовани лица

Заинтересовани лица	Какво може да бъде предоставено
Местни жители и общности	Реални потребности и ежедневен опит
Земеделски производители	Практически проблеми и възможности
Местен бизнес	Икономическа перспектива
НПО и читалища	Работа с общността и местни инициативи
Местни инициативни групи	Опит в териториалното развитие
Доставчици на услуги	Информация за достъпа и качеството на услугите
Общински институции	Административна и териториална информация

Въздействия върху селските райони

При разглеждането на дадена инициатива следва да се търси отговор на въпроса:
„Ще има ли тази инициатива различен ефект върху хората и общностите в селските райони в сравнение с други територии?“

Въздействие върху селските райони		
✓ Положително въздействие	✖ Отрицателно въздействие	Незначително въздействие
Налице е, когато инициативата създава по-добри възможности или ползи за селските райони, или когато техният потенциал може да допринесе за постигането на целите на инициативата.	Налице е, когато инициативата създава допълнителни затруднения, ограничения или разходи за хората и общностите в селските райони или когато предвидените резултати са по-трудно достижими в тези територии.	Когато не се установи съществено различие във въздействието, инициативата може да бъде определена като такава с незначително или липсващо специфично въздействие върху селските райони.

Стъпки за прилагане на Rural Proofing

1. Определяне на инициативата и нейните цели;
2. Предварителна проверка за въздействие;
3. Извършване на оценка на въздействието;
4. Консултация и събиране на допълнителна информация;
5. Адаптиране на инициативата;
6. Изпълнение и проследяване на резултатите.

Практически инструменти, ресурси и образци за прилагане на подхода

Следващи стъпки:

1. Наръчникът ще бъде разгледан от представители на общината, както и от местни заинтересовани лица;

2. Партньорите също ще се запознаят с местната гледна точка по отношение на документа и неговата концепция;

3. Наръчникът ще бъде официално приет от Община Брацигово;

4. Резултатите от първоначалното прилагане ще бъдат наблюдавани и документът ще остане отворен за актуализации.

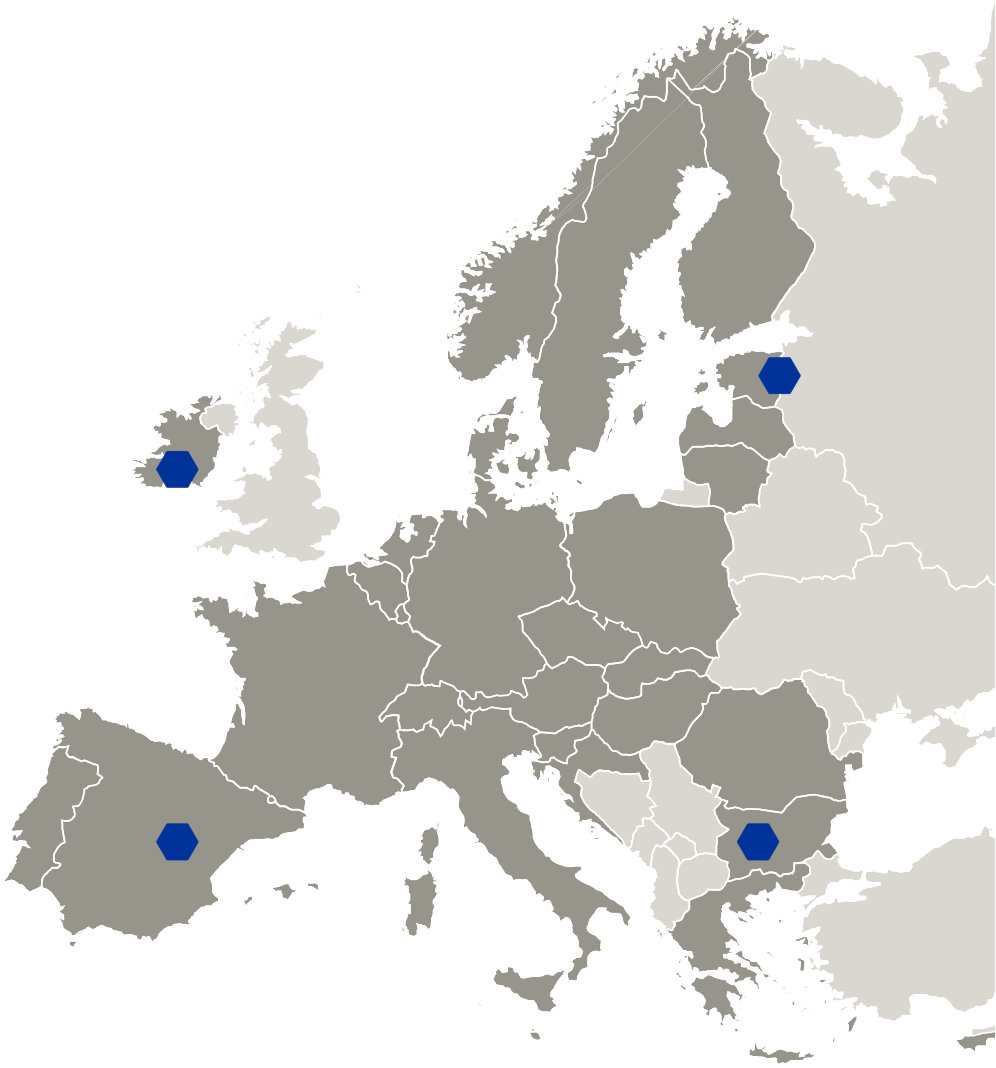

Interreg Europe

Co-funded by the European Union

Coop4RURALGov

Благодаря за вниманието!

Център за устойчивост и икономическо развитие, гр. Пазарджик

CSEG

office@cseg.eu

https://www.interregeurope.eu/coop4ruralgov